IOANNIS SIRMONDI
DE
ELOQVENTISSIMO PRINCIPE,
SYLVA.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

CEDITE (fatidico cecinit ſic Phœbus ab antro)
Scriptores pariter veteres, paritérque recentes,
Quos vel Graia tulit, vel quos tulit æmula Graiæ
Romula, vel magno quæ nunc ſe jactat Alumno

Gallica, non reliquis gens, vt prius, tumida terris.
Ille diu mundo ſperatus, & ardua doctæ
Iam nunc promeritus turbæ ſuffragia PRINCEPS,
Ecce ſub aetas tandem ſe luminis oras
Augurio profert dextro, totóque legendus
Orbe, ſibi gemina vi... de gentibus aui,
Inter ador... populi præconia libri,
Depoſcit meritos, Lupara plaudente, triumphos.
Magna loquor: ſed certa fides. Nam BALZACVS *illi*
Et vitam ſimul, & pulchro cum nomine lucem (mus antru
Contulit, Aonijs genitor celeberri-

BALZACVS, *attonitis quem longa nepotibus olim*
Poſteritas noſtri magno pro munere ſæcli
Tradet, & impoſitis tumulo venerabitur aris.
Scilicet hæc ſeris & plura merebitur annis
Spes quondam, patriæ iuuenis nunc gloria linguæ.
Qui prior humanas auſus contemnere metas,
Nobile cognato, Superis mirantibus ipſis,
Intulit ingenium cœlo, quâm plurima Siren
Temperat aſtrorum choreas, auréſque Deorum
Mulcet inauditi terris dulcedine cantus.

Igneus hinc mentis vigor, & reſtatus Olympi
Æthereum ſemen, ſublimi ſpiritus ore
Nil mortale ſonans. Nec quâ felicius audax
Laude ſibi præſtet dicens, ſit dicere promptum.
Vincenti, victóque ſimul, certantia ſecum,
Ambiguam faciunt, Suadæ miracula, palmam.
Seu prono lenem deducit tramite riuum,
Et patulum gyro breuiori contrahit orbem:
Seu mediâ placet ire viâ, & ſe tollere ſenſim,
Res vbi poſcit, humo, primáſque relinquere nubes,

Par utrique venus, geminæ par gratia formæ.
Sin majora vocant, & totis ire per altum
Materies velis jubet, ac ſe credere ventis:
Tum verò, tum nectareo ſe prodiga fandi
Copia diffundit tractu, numeroſáque læto
Cum tonitru rapidæ jaculatur fulmina linguæ.
Qualia Cecropijs olim torquebat Athenis,
Lubrica cùm dominæ verſaret pectora turbæ,
Omnia miſcentis facundia nota Periclis.
Vidimus, & ſacras Muſarum tangimus aras,

Nil dare corrupti blandis nos arti-
bus æui,
Dicendi quaſcumque ſibi pro tem-
pore ſumit,
Aut caſus tribuit partes, ſtupet
omnis in vno
Aula viro, vegetum ſcribenda lo-
quentis acumen,
Atque titillantis mirata volubile
pondus
Eloquij, modulóque cadentia verba
ſonoro:
Et tacitè gratum plaudens bibit
aure venenum,
Vimque ſibi gaudet fieri. Nec ten-
dere contrà,
Vel contrà ſentire licet. Trahit im-
pete magno
Indociles primis animos accedere
dictis,

Quà placuit, Genij virtus animoſa potentis,
Et ſua conuerſas rapit in ſuffragia turbas.
Sic vbi nimboſi pluuijs ſocialibus Auſtri,
Montaníſque ſatur niuibus, ſe gurgite vaſto
Amnis agit, certáſque negans admittere ripas
Confuſis dubios metatur finibus ægros:
Si qua fugam vis fortè vetat, poſitóque refuſum
Obice ſuſpendit curſum: ſub limine primo
Iraſci vix auſus adhuc cunctatur, & in ſe
Ancipiti redit hinc illinc circumfluus æſtu,

Incertus quâ parte ruat, ſtreperóque frementes
Murmure, non ſolitâ queſtus ſe mole teneri,
Paulatim cumulis ſubeuntibus incitat vndas,
Accreſcitque ſibi, tumidúmque aſſurgit in æquor.
Inde mora vires jam maior nactus ab ipſa,
Rumpit iter vetitum, fractique repagula ſecum
Aggeris alta trahens, fluctu patefacta ſonanti
Arua terit, laxis procul expatiatus habenis.
Sed quid ego longis ſermonibus addere Soli
Molior inſanus lucem? Quas diuitę vena

Fundas

Fundat opes, tua qui prælo nunc auſpice primùm
Ora ſubit, puro liber excudendus in auro,
Aſpice; non alio meliùs ſe teſte probabit
Laudibus his dignum, & venientis plauſibus æui.
Tantus ineſt decor, & tanto ſe robore tollit.
Talis eat, ſummo ſi delabatur Olympo,
Aut factura Deos, aut damnaturq; nocentes,
Ipſa ſuo cerni gaudens Facundia vultu.
Nec fuit infantis quondam ſub origine mundi
Abſimilis, (ſi vera canunt qui noſcere vates

Omnia creduntur) populis cùm prima per orbem
Iura daret, ritúſque feros, & diſſona blandis
Pectora componens dictis, commercia vitæ
Inſtrueret, nullóque prius diſcrimine paſſim
Antra per, & ſiluas hinc inde vagantibus actas
In caput acceptis coaleſcere legibus vnum,
Rectoriſque pati dominas ſuaderet habenas.
Hic etenim creuit quondam ſancita poteſtas
Regia principijs, & ſe diffudit eundo.
Ac virtute quidem reliquis præcelluit vnus

*Omnibus, ille ſibi quem conſpiranti-
bus omnes
Optauere dari votis, primúmque re-
cepto
Adſciuere jugo: ſed mox ſublapſa
ruentis
In peius vitio ſæcli, diffluxit &
aucto
Intumuit ſenſim faſtu, ſibi degener
ipſi
Mens prior, & donis tandem deco-
xit auitis.
Tum lucri ſucceßit amor, vetitáſ-
que libido
Subijciens animo flammas, luxúſ-
que paratas
Spargere doctus opes, & egenæ
plebis acerbâ
Sorte frui, miſeris grauium quæ
cauſa malorum*

Eſſe ſolet regnis, labefactáque ver-
tere ſceptra.
Hinc verſæ ſtudiis mentes, hinc pu-
blica vulgi
In dominos tacitis odia inflammata
querelis,
Nil ſemel excuſſo non deſignantia
fræno:
Hinc coniuratæ pacem conuellere
dextræ,
Et ſolij calcatus honos. Vos talia
noſtris,
Vos precor, ô Superi, noſtris auer-
tite terris,
Sed quid vana Deos ſupplex in vota
fatigo?
Hæc nos, jam longo rerum ſpectatu
ab vſu
Damna timere vetat Princeps: cui
primus auitæ

Relligionis amor, juſti tum cultus & æqui
Proximus, & nulli ſcelerum mens peruia labi,
Et quæ fata ſuos prudentia vertit in vſus,
Et bellis inuicta manus, majórque periclis
Vis animi, faciléſque Deos, populóſque fauentes
Conciliant. Tanto quid ſub rectore, ſecundis
Vſa Deis, populíſque, ſibi non Gallia certo
Spondeat augurio, iuſtis optabile votis?
Dij modo dent longe producere tempora vitæ.
Ille ſatam Diris poſtquam furialibus Hydram.

Hareſin, auſpicijs ingens felicibus vltor
Contudit, & Latio pulſos auertit Iberos,
Impia Threicium melius bibitura cruorem
Bella pocul noſtris trans Nilum pellet ab oris,
Mox ſcelus & poſitis fraudem domiturus habenis
Aſtraam cælo magnam reuocabit ab alto:
Et natalitia ſolers ad pondera Libræ
Exiget inſani, lites, mala prælia vulgi.
Informiſque ſitu pridem ſquallentibus æui
Legibus abſtergens ſenium, damnoſa nocentum

Crimina pœnarum vinclis conſtrin-
get ahenis:
Egregijs ſua conſtituet tum præ-
mia factis,
Et veterem longo referet poſt tem-
pore morem,
Quo pretium virtutis erat fortuna,
dabátque
Sceptra capax gentes animus molli-
re feroces.
Magnæ molis opus: Diuûm ſed nu-
mine iuſſus
Conſilijs quo non præſtantior alter
& armis
RICHELIVS, *curas domino ſociare*
ſecundas,
Muneris in partem ſummi venit,
atque fideli
Anxius inſomnem verſans noctéſ-
que diéſque

Huc illuc ſtudio mentem, (licet im-
probus ore
Obſtrepat infando liuor) velut alter
Atlanti
Alcides humeros oneri ſupponit
iniquo.
Sacráque diuiſum regni ſortita la-
borem
Purpura, delati quantùm ſibi ſumit
honoris,
Sollíciti tantùm demit de pondere
ſceptri.
Sic Themis arcanas rerum non in-
ſcia cauſas
Expendens, rutilâ cœli ſuper arce
Tonanti
Aſſidet, & toti Patre ſub Ioue
conſulit orbi

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

LE